

Indikationer för bestrålade blodkomponenter

Då patienten har ett gravt nedsatt immunförsvar eller då det finns likheter i HLA-uppsättningen mellan givare och mottagare ska de blodkomponenter som ges vara bestrålade för att förhindra uppkomst av transfusionsassocierad Graft-versus-Host Disease (TA-GvHD) hos mottagaren.

- **Allogen och autolog stamcellstransplantation**
- **Patienter som behandlas med immunhämmande mediciner**
T.ex. cytostatika som fludarabin, antilymfocytantikroppar eller T cells hämmande medel.
Bestrålade enheter ges under behandling samt sex månader efter behandling.
- **HLA-matchade trombocytkoncentrat**
P.g.a. mottagarens och givarens lika haplotyper. Gäller även när mottagaren är immunkompetent..
- **Immunbristsjukdomar**
Patienter med vissa immunhämmande sjukdomar. Bestrålade enheter ges livslångt.
- **För tidigt födda barn**
Bestrålade enheter ges vid en ålder mindre än motsvarande graviditetsvecka 30.
- **Utbytestransfusion**
- **Intrauterin transfusion**
- **Vid transfusioner där givare och mottagare är nära släkt med varandra**
Ex. trombocytttransfusion från mor till barn vid misstänkt neonatal alloimmun trombocytopeni.
Gäller även immunkompetent mottagare.
- **Alla granulocyttransfusioner**

Bestrålade blodenheter finns vanligtvis inte i lager, och det är därför viktigt att Blodcentralen kontaktas i god tid före önskad transfusion. Kontakta även Blodcentralen för registrering av eventuella krav på bestrålade blodenheter i Blodcentralens datasystem.

Blodcentralen tillhandhåller oftast patogenreducerade Trombocyter. Patogenreducering av Trombocyter ökar säkerheten för patienten genom att eventuella bakterier, virus och parasiter oskadliggörs. Metoden har dessutom en effekt motsvarande bestrålning av blodkomponenter och minimerar risken för transfusions-associerad graft-versus-host reaktion hos mottagaren varför dessa enheter ej behöver bestrålas.

Patientansvarig läkare ansvarar för ordination av en blodtransfusion samt för ordination av transfusion av en bestrålad blodenheter. Detta måste tydligt framgå av beställningen.

Ansvarig utgivare: Christina Lundell, Chef kvalitet och transfusionsmedicin
Medicinskt ansvarig läkare: Per-Olof Forsberg Överläkare transfusionsmedicin
www.anvisningar.se Version:2021-10-04 (ersätter R13044)